

KİTAP İNCELEMESİ:

DROIT EUROPEEN DES COLLECTIVITES LOCALES, Pierre-Yves MONJAL, L.G.D.J, 2010.

Rukiye Mehtap DÖLEK¹

Fransa L. G. D. J. yayın evi tarafından 2010 yılında Paris 13 Üniversitesi değerli profesörü Pierre-Yves MONJAL tarafından kaleme alınan bu kitabın başlığını Avrupa Birliği Yerel Yönetimler Hukuku olarak Türkçeye çevirebiliriz. Kitap; lisans, lisansüstü ve doktora öğrencilerine olduğu kadar yerel yönetim aktörlerine yönelik olarak da hazırlanmıştır. Bu kitap, Fransa’da Avrupa Birliği Yerel Yönetimler Hukuku alanında çıkarılmış ilk monografik eser olması sebebiyle önemlidir.

Yerel ve bölgesel yönetimler, Avrupa Birliği (AB) içerisinde %16 GSYH’ya sahip olarak, kamu harcamalarının yaklaşık 1/3’lük kısmını ve yatırım harcamalarının 2/3’lük kısmını oluşturmaktadırlar. Her ne kadar AB Hukukunun bir öznesi olmasalar da; üye devletlerle beraber AB Hukukunu etkileyen ve AB Hukukundan etkilenen en önemli aktörler olmaktadır. 92 059 yerel ve bölgesel yönetim bulunmakta olup bu yönetimler; eğitim, çevre, ekonomik gelişme, imar, ulaşım, sosyal politikalar gibi anahtar sektörlerde olduğu kadar AB vatandaşlığının hayata geçirilmesinde çok önemli güce sahip olmaktadır. Yerel yönetimlerin AB içerisindeki artan önemi Fransa tarafından ancak 2003 yılından itibaren anlaşılmaya başlanmıştır. Bu sebeple, hukukçuları ve yerel aktörleri yerel yönetim eylem ve işlemlerinin Avrupa boyutu hakkında bilgilendirmeyi amaçlayan yazar bu eseri 2010 yılında sistematik bir şekilde kaleme almıştır.

Söz konusu eser dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, yerel yönetimler idari yapılarının AB içerisindeki durumları incelenmiştir. Bu amaçla, AB’ye üye devletlerdeki yerel yönetimlerin idari sınıflandırılmasına yer verilmesinin ardından NUTS istatistiksel sınıflandırma yapılmak suretiyle AB’ye üye devletlerdeki 92059 yerel ve bölgesel yönetim birimi sınıflandırılmıştır. Genelde AB’ye üye ülkelerdeki yerel ve bölgesel yönetimlerini idari yapılarının sınıflandırılmasının ardından özelde Fransa Yerel Yönetimlerinin idari yapısı incelenmiş ve bu yapıların AB içerisindeki spesifik durumları Fransa Denizaşırı Yerel Yönetimleri ve Belediyeler Birliği özelinde açıklanmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümde, genelde AB’ye üye ülke yerel ve bölgesel yönetimlerinin özelde de Fransa Yerel ve Bölgesel Yönetimlerinin AB çalışma sistemine katılımı incelenmiştir. Öncelikli olarak, *çok düzeyli yönetim* aracılığıyla gerçekleşen katılım *ortaklık ilkesi*, *katılım ilkesi* ve *etkililik ilkesi vasıtasıyla* irdelendikten sonra, ikinci kısımda *çok düzeyli yönetimin* kapsamı incelenmiştir. Yerel ve bölgesel yönetimlerin AB karar mekanizmalarında katılımının Lizbon Anlaşması sayesinde güçlendiği anlatılmış, Fransız Yerel ve Bölgesel Yönetimlerin temsilini sağlayan Fransa Senatosu’nun bu katılımı sağlamadaki aktif rolü subsidiarite ilkesinin uygulanmasını sağlamadaki fonksiyonu sayesinde

¹Aix-Marseille Üniversitesi doktora öğrencisi, rmdolek@hotmail.com

anlatılmıştır. Bunun yanında, yerel ve bölgesel yönetimlerin AB yargı sistemine katılımı irdelenmiş ve bu konudaki eksikliklere vurgu yapılmıştır. *Çok düzeyli yönetim* aracılığıyla katılım konusu ve kapsamının irdelenmesinin ardından, yerel ve bölgesel yönetimlerin AB kurumlarına katılımı özellikle AB Bölgeler Komitesi'nin bu konuda ana görevleri vasıtasıyla anlatılmıştır. Bu katılım, kurumsal katılım ve ön-kurumsal katılım ya da lobcilik faaliyetleri olarak sınıflandırılmış ve yapısal özellikleri anlatılmıştır.

Üçüncü bölümde, yerel ve bölgesel yönetimlerin AB Hukukuna uyması zorunluğu *AB hukukunun üstünlüğü ilkesi ve doğrudan uygulanma ilkesi* çerçevesinde incelenmekte olup AB Hukukunun uygulanmasından sorumlu olarak yerel ve bölgesel yönetimlerin görüldüğü anlatılmaktadır. AB Hukukunun yerelde uygulanmasından sorumlu olan yerel ve bölgesel yönetimlerin faaliyetlerinin AB Hukukuna aykırı durumlar AB Adalet Divanı kararları aracılığıyla incelenip yerel ve bölgesel yönetimlerin hukuki sorumluluğunun belirlenme süreçleri Fransa İdare Hukuku açısından incelenmiştir.

Dördüncü bölümde, AB Hukukunun yerel ve bölgesel yönetimlerin ekonomik faaliyetlerini düzenleme konusu incelenmiştir. Fransa Rekabet Hukukunun AB Rekabet Hukukuna uygunluğu değerlendirilmekte, yapılan yasal gelişmeler, yargısal içtihatlar ışığında irdelenmektedir. Şöyle ki, AB Rekabet Hukukuna kaynak olan direktif ve yönetmelikler irdelenmiş, Fransa Kamu Alım Kanununda 1 Şubat 2010 tarihinde yapılan güncelleme ile 20000 € değerinin altında yapılan kamu alımlarının AB Rekabet Hukuku rejiminin dışında kalarak, *açıklık ilkesine aykırı şekilde* ilan edilmeden yürütüleceği kuralı yüzünden söz konusu yasal değişikliğin AB Rekabet Kanununa aykırı olduğu Fransız Danıştay tarafından deklare edilmiştir. Bunun yanında, AB Komisyonu'nun Fransa'daki gelişmeleri takip etmekte olup mal ve hizmet sağlanmasında AB Rekabet Hukukuna uyulması zorunluluğu ortaya konmuştur. Kamu alımları konusunda yer alan alımlara ilişkin şikâyetlerin incelenmesi konusundaki Direktiflerin Fransız hukukuna aktarılması konusunun irdelenmesi ardından Kamu Hizmeti sunum sözleşmeleri konusunda uygulanan Rekabet Hukuku konusu ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Kamu alımları konusunda AB Hukukunun yerel ve bölgesel yönetimlere çokçağı sorumluluklar yüklediği anlatılmaktadır. Yazar, bu yükün azaltılması için AB Hukuku çerçevesinde araç arayışları sonucunda ortaya çıkan *in house* kriterine ayrı bir başlık altında yer vermiştir. Yerel ve bölgesel yönetimlerin *Inhouse* kriterlerini taşıyan sözleşmelerde AB Rekabet Hukukunu uygulamaktan kaçınabileceği kitabın son bölümünde değerlendirilmiştir.

Söz konusu eser AB Yerel Yönetimler Hukukuna kapsamlı bir bakış açısı katması noktasında çok önemli olmakla beraber, Fransa'da kaleme alınması sebebiyle incelemeler *Avrupa Birliği Fransa Yerel Yönetimler Hukuku* olmaktan öteye gidememiştir.